

[Dupont.]

oktober måned havde fået undervisningsministerens anvisning på, hvordan videnskabsmændene kunne opnå kontakt med udvalget. Den opnåedes først i april måned, og det skyldtes udelukkende undervisningsministerens formidling.

Sammenkomsten med stiftelsens bestyrelse blev en skuffelse på grund af videnskabsmændenes uenighed med professor Jón Helgason og deres manglende forståelse for at skabe mulighed for på det foreliggende forslags grund at etablere et samarbejde omkring forskning af de islandske håndskrifter. Det fremgik også klart af såvel udtalelserne ved mødet som af hele handlingsforløbet i denne sag, at det vil være en uløselig opgave at skabe en anden løsning end den, lovforslaget foreskriver.

Ved behandlingen i denne samling har der været holdt 7 møder, herunder 3 samråd med undervisningsministeren, ligesom der har været fornyet besøg i Den arnamagnæanske Stiftelse og forhandlinger med kommissionen, Selskabet for dansk Kulturhistorie, lektor Henning Krabbe, amanuensis, cand. mag. Jørgen Raasted og 4 historie-studerende. Dernæst er der besvaret 29 spørgsmål, og udvalget har modtaget en mængde henvendelser såvel imod som for udleveringen.

Hvis vi undersøger stridspunkterne, vil vi se, at kriteriet i lovforslaget stadig har været genstand for diskussion, idet man bestrider, at kriteriet for udlevering kan føre til udlevering af 1.700-1.800 håndskrifter, og endvidere har man inddraget de i 1961 foreløbig udarbejdede lister i debatten. Efter kriteriet skal der udleveres, hvad der må anses for islandsk kulturreje — derved forstås, at det pågældende værk vides eller med betydelig sikkerhed må antages at være forfattet eller oversat af en islænding.

De omstridte lister er, som det er fremgået af debatten, af rent foreløbig karakter og ikke bindende for nogen, heller ikke for de fire professorer, to fra Island og to fra Danmark, der skal foretage indstilling om, hvilke håndskrifter der skal udleveres. Det skal i denne forbindelse erindres, at udvalget har modtaget en skrivelse af 8. april 1961 fra professor Peter Skautrup, der havde orienteret sine kolleger om de forhandlinger,

der havde været ført om den foreløbige liste og om kriteriet. De kolleger, der blev orienteret, var professorerne Paul Diderichsen, Jón Helgason og Westergaard-Nielsen. Skrivelsen lyder efter professorernes åbenbare godkendelse:

„Det gælder for dem alle, at de gav udtryk for deres beklagelse af en eventuel deling af håndskrifterne, og professor Westergaard-Nielsen ønskede at tilføje, at man måtte forudse, at en større udlevering til Island automatisk vil kunne medføre, at der fra norsk side fremsættes øgede krav.

På direkte forespørgsel var alle dog enige om, at skulle der endelig foretages en deling, ville det næppe være muligt at finde et rimeligere udgangspunkt eller et bedre grundlag end det foreslåede, der dog måtte betegnes som et absolut maksimalt tilbud fra dansk side.“

Når man betænker den blæst, der har stået om kriteriet og de omdelte lister, skal det i denne forbindelse også citeres, hvad rigsbibliotekar Palle Birkelund siger i det foreløbige notat til håndskriftssagen; det står side 27 i den til betænkningen hørende bilagsliste:

„Dette kriterium er både efter professor Skautrups og min opfattelse tilstrækkeligt klart og er af en sådan karakter, at det giver mulighed for en også set fra forskningens synspunkt forsvarlig og rationel deling af såvel Den arnamagnæanske Samlings som det kgl. biblioteks islandske håndskrifter.

Den foreslåede delingsnorm vil kunne medføre, at Island får de håndskrifter, som naturligt kan siges at tilhøre landets nationale litteratur, og dermed hovedmaterialet til udforskningen af landets historie, topografi og litteratur, medens Danmark beholder det materiale, som vedrører Danmark-Norge, samt visse fælleseuropæiske litteraturområder. Delingen falder således også i tråd med de for tiden drøftede ønsker om en specialisering af forskningen inden for de nordiske lande.

Det foreslåede delingskriterium vil sikkert i det lange løb fra såvel dansk som islandsk side blive anerkendt som objektivi-“